

**Uchwała Nr XVI/125/2016
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 7 marca 2016r.**

**w sprawie przyjęcia do realizacji „Powiatowego Programu przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie ostródzkim
na lata 2016 – 2020”**

Na podstawie art. 6 ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie ostródzkim na lata 2016 – 2020”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostródzkim na lata 2016 – 2020”

Zgodnie z ustawą z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych powiatu.

Ponieważ realizacja dotychczas obowiązującego programu zakończyła się z dniem 31 grudnia 2015r. (obejmował lata 2011-2015), niezbędnym było opracowanie i przyjęcie nowego programu działania na lata 2016-2020.

Załącznik do uchwały
Nr XVI/125/2016
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 7 marca 2016r.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE OSTRÓDZKIM
NA LATA 2016 – 2020

OSTRÓDA 2016

Spis treści

Wstęp	3
Podstawowe akty prawne związane z realizacją programu	3
Diagnoza	4
Cele i działania	8
Monitoring.....	13
Finansowanie.....	13
Słowniczek	13

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podkreślenie rodziny w podstawowym akcie prawnym jest wyrazem znaczenia tej instytucji w życiu społecznym. Prawidłowe relacje w dobrze funkcjonującej rodzinie mają fundamentalne znaczenia dla życia człowieka, ponieważ kształtują jego osobowość wpływając na wyznawany system wartości. Poczucie bezpieczeństwa członków rodziny jest niezbędnym elementem w wypełnianiu właściwie ról społecznych, tworząc sprzyjające warunki rozwoju wszystkich członków rodziny.

Wymieniając prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej jako podstawowe prawa człowieka „Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Szczególna rola w zwiększaniu skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie przypadła samorządom.

Do istotnych zadań własnych samorządu powiatowego należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Powiat Ostródzki przygotował i realizował taki program w latach 2011 – 2015. Niniejszy program jest kontynuacją i uzupełnieniem działań realizowanych w poprzednich latach.

Podstawowe akty prawne związane z realizacją programu

Podstawę prawną w realizacji programu stanowią następujące akty prawne:

Ustawa:

- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1390).
- z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1445).
- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 163).
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 332).
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1286).

Rozporządzenie:

- Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz. 1245).
- Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. 2011 nr 50 poz. 259).

Uchwała:

- Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M.P. 2014 poz. 445).

Akty prawa lokalnego:

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2015 – 2020. (załącznik do uchwały Nr 4/30/15/V Zarządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 20 stycznia 2015 r.).
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim na lata 2014 – 2020 (załącznik do uchwały Nr XXXVI/284/2014 Rady Powiatu w Ostródzie z dnia 16.04.2014 r.)
- Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 – 2017 (załącznik do uchwały Nr XXXVI/283/2014 Rady Powiatu w Ostródzie z dnia 16.04.2014 r.).

Diagnoza

I. Dane statystyczne

Przemoc w rodzinie jest istotnym problemem społecznym. Z raportu zrealizowanego na zamówienie MPiPS w 2011 wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy 50% polskich rodzin, z czego w 47% z nich pozostaje nieujawnione. Natomiast z sondażu przeprowadzonego na zlecenie MSWiA wynika, że co siódmy Polak (14%) w roku 2014 był świadkiem przemocy w rodzinie, a tylko dwie na pięć osób zgłosiło ten fakt odpowiednim instytucjom (*IPSOS. Przemoc w rodzinie. Występowanie i częstotliwość zgłaszania; grudzień 2014*).

Z danych raportu wynika, że większość osób doświadczających przemocy charakteryzuje się wykształceniem zawodowym (34%) lub średnim (31%), aż 32% to osoby bezrobotne a 27% pracujące na etat, przy czym procent aktywnych zawodowo osób doświadczających przemocy jest nieco mniejszy (43%) niż procent osób nieaktywnych zawodowo (57%). Sprawcą przemocy w przypadku 94% respondentów to małżonek lub małżonka, w związkach nieformalnych - 82% sprawców to partnerzy. (Raport z badania eksperckiego IDEABLOG zrealizowanego na zamówienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej; 2011).

W opinii osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w powiecie ostródzkim (*konferencja, listopad 2015*) ofiary przemocy w rodzinie to częściej mieszkańcy wsi niż miast, zdecydowanie częściej kobiety niż mężczyźni. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się kobiety z małych miejscowości, uzależnione ekonomicznie od mężczyzn. Wynika to z utrudnionego dostępu do usług oferowanych przez instytucje pomocowe oraz braku motywacji ofiary przemocy do zgłoszenia problemu. Ponadto dla mieszkańców wsi korzystanie z oferty w mieście wiąże się z utrudnieniami, np. problemem z dojazdem (w związku z ograniczeniami finansowymi, brakiem środka transportu lub sporadycznymi połączeniami komunikacyjnymi między miejscowością docelową a miejscowością zamieszkania). Powyższe informacje potwierdzają dane dotyczące procedury niebieskiej karty prowadzonej przez policję w powiecie ostródzkim (Tabela nr 1).

Tabela 1. Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „niebieskiej karty”

Lp.	Opis	2013	2014	2015
1.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska karta – A”	109	227	201
a	Liczba formularzy wszczynających procedurę	108	214	190
b	Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury	1	13	11
2.	Liczba formularzy „Niebieska karta – A” według miejsca zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą (ogółem)	109	227	201

a	Miasto	51	120	77
b	Wieś	58	107	124
3.	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (ogółem)	161	310	284
a	Kobiet	103	216	192
	- do 65 roku życia	92	199	182
	- od 66 roku życia	11	17	10
b	Mężczyzn	19	40	25
	- do 65 roku życia	16	30	25
	- od 66 roku życia	3	10	0
c	Małoletnich	39	54	67
	- dziewcząt	8	24	37
	- chłopców	14	30	30
4.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem)	114	228	203
a	Kobiet	10	10	13
b	Mężczyzn	104	218	188
c	Nieletnich	0	0	2
	- dziewcząt	0	0	0
	- chłopców	0	0	2
5.	Liczba zatrzymanych osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem)	5	69	55
a	Kobiet	0	0	0
b	Mężczyzn	5	69	55
c	Nieletnich	0	0	0
	- dziewcząt	0	0	0
	- chłopców	0	0	0
6.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu (ogółem)	90	178	160
a	Kobiet	5	5	6
b	Mężczyzn	85	173	154
c	Nieletnich	0	0	0
	- dziewcząt	0	0	0
	- chłopców	0	0	0

Źródło: Komenda Powiatowa Policji Ostróda 2016 r.

W 2013 roku Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu całego kraju. W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były przeważnie dorosłe kobiety oraz dzieci. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna, ekonomiczna lub zaniedbanie. (*Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; 2013 r.*). Często interwencje były podejmowane w sytuacji nietrzeźwości sprawcy przemocy. Okoliczności interwencji w powiecie ostródzkim przedstawia Tabela nr 2.

Tabela 2. Dane statystyczne – art. 207 §1 KK.

Lp.	Opis	2013	2014	2015
1.	Ilość wszczętych postępowań z art. 207 §1 KK	66	99	69
2.	Ilość umorzonych postępowań z art. 207 §1 KK	31	33	24
3.	Ilość stwierdzonych przestępstw z art. 207 §1 KK	34	62	30
4.	Liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że osoby stosują przemoc w rodzinie była pod działaniem alkoholu (ogółem)	122	178	160

a	Kobiet	8	5	6
b	Mężczyzn	114	173	154
5.	Liczba zatrzymanych osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem)	6	69	55
a	Kobiet	0	0	0
b	Mężczyzn	6	69	55
6.	Liczba osób doprowadzonych do celu wytrzeźwienia do policyjnych pomieszczeń osób zatrzymanych (ogółem)	123	121	104
a	Kobiet	8	10	6
b	Mężczyzn	115	111	98

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie 2016 r.

Istotnym problem zjawiska przemocy w rodzinie jest przemoc wobec dzieci i młodzieży. Z badań powiatowych wynika, że występowanie przemocy w tej grupie przyjmuje coraz większe rozmiary. W roku 2013, aż 58% ankietowanych uczniów przyznaje, że było uczestnikiem przemocy. Z analizy raportu z badania *Zachowania ryzykowne młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego (Ostróda, luty 2014)* wynika, że młodzież najczęściej uczestniczy w przemoc na podwórku/wśród znajomych (74 % badanych), czy w szkole (35% badanych). Co piąty badanych doświadcza przemocy w środowisku domowym. Młodzież, jako najczęstszą formę przemocy wskazuje przemoc psychiczną (82% młodzieży), przemoc fizycznej doświadcza aż 78% badanych. Ponadto niepokojący jest wzrost liczby młodzieży, która uczestniczyła w zastraszaniu i molestowaniu (31% respondentów).

II. Zasoby instytucjonalne

W powiecie ostródzkim przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zajmuje się wiele instytucji i organizacji, w szczególności podmioty wskazane w Procedurze „Niebieskiej Karty”. Należą do nich: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policja, oświata i ochrona zdrowia, przekazujące informacje o podjętych działaniach przewodniczącym zespołów interdyscyplinarnych. Istotną rolę pełnią również: sąd, służba kuratorska, prokuratura, organizacje pozarządowe. W przypadku zaangażowania tylu instytucji, różnych szczebli niezwykle ważnym elementem jest koordynacja działań i kultura współpracy.

Zadania samorządu powiatowego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje wyspecjalizowana jednostka organizacyjna jaką jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, do którego zadań należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Skuteczna realizacja zadań, za które odpowiada powiat jest możliwa wyłącznie we współpracy z innymi podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne rolę wyznaczono w tym względzie samorządom gminnym, które poprzez ośrodki pomocy społecznej realizują następujące zadania:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ważną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy pełnią zespoły interdyscyplinarne. Na terenie powiatu funkcjonuje dziewięć zespołów interdyscyplinarnych, umiejscowionych przy gminnych ośrodkach pomocy społecznej. W skład zespołu wchodzi specjaliści zajmujący się problemem przemocy w rodzinie, w tym specjaliści z powiatu.

Powiat ostródzki zleca organizacjom pozarządowym prowadzenie punktu interwencji kryzysowej zapewniającego bezpieczne schronienie oraz wsparcie specjalistyczne. Zlecane są także zadania dotyczące opracowania i realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Mieszkańcy powiatu doświadczający przemocy mogą uzyskać wsparcie w jednym z dwóch Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia prowadzonych w Elblągu i Olsztynie, w zakresie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zapewnienia opieki socjalno – bytowej i pracy socjalnej.

Na terenie powiatu działa również Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem prowadzonym przez Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej w Elblągu. Udziela wsparcia w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego w wymiarze 5 godzin tygodniowo. Z danych uzyskanych z Ośrodka wynika, że ze wsparcia rocznie korzysta ok. 50 osób pokrzywdzonych przestępstwem. Ponadto prowadzone jest w gminach poradnictwo specjalistyczne – prawne i psychologiczne finansowane ze środków będących w dyspozycji Pełnomocników Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Rekomendacje

Zorganizowana w październiku 2015 r. przez PCPR w Ostródzie konferencja „Interdyscyplinarny charakter pracy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie” zgromadziła specjalistów z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie zarówno z powiatu ostródzkiego jak i z województwa warmińsko – mazurskiego, którzy w toku dyskusji wypracowali następujące rekomendacje:

1. Prowadzenie kampanii zawierających informacje o lokalnie działających instytucjach w obszarze przeciwdziałania przemocy, podnoszących poziom świadomości społeczeństwa.
2. Wprowadzenie do szkół programów profilaktycznych opartych na wiodących strategiach profilaktycznych kształtujących właściwe postawy u dzieci i młodzieży.
3. Kontynuację programów adresowanych do rodziców, pozwalających na doskonalenie umiejętności wychowawczych – „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”, a także inicjowanie nowych.
4. Zwiększenie dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy na terenie powiatu.

5. Organizowanie zajęć dla sprawców przemocy i ich rodzin w środowisku lokalnym lub zabezpieczenie środków finansowych umożliwiających dojazd na zajęcia.
6. Zwiększenie dostępności punktu interwencji kryzysowej w powiecie.
7. Zwiększenie liczby specjalistów w powiecie z zakresu psychologii, prawa, przemocy seksualnej i interwencji kryzysowej.
8. Zwiększenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami w zakresie dostępności narzędzi i specjalistów. Wyznaczenie odpowiednich osób, komórek odpowiedzialnych za przetwarzanie i przekazywanie informacji.
9. Kształcenie osób odpowiedzialnych za organizację i wzbogacanie warsztatu pracy osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i prowadzących programy korekcyjno–edukacyjne dla sprawców przemocy.
10. Kształcenie kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy, szczególnie: służby kuratorskiej, pielęgniarek środowiskowych, członków zespołów interdyscyplinarnych. Zabezpieczenie środków finansowych na ten cel.
11. Wprowadzenie superwizji w zespołach interdyscyplinarnych, wraz z zabezpieczeniem środków finansowych na ten cel.
12. Opracowanie informatora na temat postępowania w sytuacji bezpośredniego zetknięcia się z sytuacją przemocową, wyjaśniającego rolę poszczególnych instytucji.
13. Wypracowanie procedury dotyczącej czynności odebrania, przewozu i przekazania dziecka z rodziny do pieczy zastępczej w powiecie.
14. Wprowadzenie systemu interwencji w przypadkach nagłych/nadzwyczajnych poza godzinami pracy instytucji

Powyższe wnioski zostały uwzględnione podczas tworzenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie ostródzkim na lata 2016 – 2020.

Cele i działania

I. Cel główny:

Rozwój systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie współpracy instytucji i organizacji z powiatu ostródzkiego.

II. Cele szczegółowe:

1. Wzrost jakości współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.
2. Profesjonalizacja kadry działającej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępu do informacji, edukacji oraz wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.
4. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla rodzin, w tym osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.

III. Działania:

1. Wzrost jakości współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.
 - a. Doskonalenie form wymiany informacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w powiecie:
 - wspólna baza danych jako pożądaný model uzupełniania i wymiany informacji;

- wyznaczenie osób/stanowisk odpowiedzialnych za działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdej zaangażowanej instytucji;
 - stworzenie i aktualizacja bazy adresowej i telefonicznej osób/stanowisk w instytucjach zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
 - wprowadzenie systemu interwencji w przypadkach nagłych/nadzwyczajnych poza stałymi godzinami pracy instytucji;
 - b. Koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - wypracowanie i realizacja jednego planu pracy z rodziną;
 - c. Organizacja spotkań specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w powiecie.
 - d. Modernizowanie infrastruktury w instytucjach i organizacjach do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
 - e. Rozwijanie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kierunku wsparcia cudzoziemców przebywających na terenie powiatu.
2. Profesjonalizacja kadry działającej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- a. Kształcenie kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu, w szczególności poprzez realizację interdyscyplinarnych szkoleń dotyczących:
 - ochrony danych osobowych;
 - zachowania się wobec sprawcy i ofiary przemocy;
 - skuteczności działania poszczególnych instytucji w powiatowym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w formie warsztatowej;
 - zagadnień etycznych związanych z codziennym wypełnianiem obowiązków, pełnieniem różnych ról społecznych przez osoby zaangażowane w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - wzmocnienia umiejętności osób zaangażowanych w system przeciwdziałania przemocy w zakresie zapobiegania wypaleniu zawodowemu, radzenia sobie ze stresem.
 - b. Wprowadzenie superwizji w zespołach interdyscyplinarnych.
3. Zwiększenie dostępu do informacji, edukacji oraz wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.
- a. Opracowanie i aktualizacja informatora nt. postępowania w sytuacji bezpośredniego zetknięcia się z sytuacją przemocową, wyjaśniającego rolę poszczególnych instytucji.
 - b. Organizowanie i udział w lokalnych, wojewódzkich i ogólnopolskich kampaniach społecznych.
 - c. Organizowanie na terenie powiatu warsztatów doskonalących umiejętności wychowawcze.
 - d. Realizacja inicjatyw w zakresie przeciwdziałania przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej wobec osób starszych i z niepełnosprawnością.
4. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla rodzin, w tym osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.
- a. Zwiększenie i upowszechnienie dostępności do specjalistów, w tym z zakresu psychologii, prawa, przemocy seksualnej, uzależnień.
 - prowadzenie porad w środowisku lokalnym.

- b. Zwiększenie i upowszechnianie dostępności programów korekcyjno – edukacyjnych w środowisku lokalnym dla sprawców przemocy.
 - prowadzenie programów w środowisku lokalnym.
- c. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia uwzględniającego potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnością.
- d. Zwiększenie dostępności punktu interwencji kryzysowej w powiecie.
 - organizowanie punktów na terenie powiatu w miejscowościach dobrze skomunikowanych;
 - miejscowość powinna umożliwiać aktywność społeczną, zawodową i edukacyjną osobom korzystającym z punktu.
- e. Realizacja warsztatów umiejętności społecznych, w tym wychowawczych.
- f. Interdyscyplinarna praca specjalistów wspierająca rodzinę doświadczającą przemocy.
- g. Zwiększenie wsparcia skierowanego do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym poprzez:
 - poradnictwo, opieką psychologiczną, doradztwo edukacyjno – zawodowe, socjoterapię;
 - imprezy rekreacyjne, happeningi, pogadanki, spotkania terapeutyczne, zajęcia pozalekcyjne;

IV. Harmonogram i wskaźniki realizacji działań

Cel szczegółowy 1: Wzrost jakości współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.			
Działania	Wskaźniki	Termin	Realizatorzy i partnerzy
Doskonalenie form wymiany informacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w powiecie	Dostępna baza danych zawierająca niezbędne informacje dla wszystkich podmiotów współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy System interwencji w przypadkach nagłych/nadzwyczajnych poza stałymi godzinami pracy instytucji	2017-2020 2017-2020	Policja, PCPR, OPS, GKRPA, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, PIK
Koordinacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba planów pracy z rodziną realizowanych wspólnie przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2018 - 2020	PCPR, OPS, Służba kuratorska, ZI, NGO, placówki oświatowe
Organizacja spotkań specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w powiecie	Liczba spotkań Liczba specjalistów uczestniczących w spotkaniach	2016 – 2020	Policja, PCPR, OPS, Sąd, Służba kuratorska, GKRPA ,ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i zawiązki wyznaniowe

Modernizowanie infrastruktury w instytucjach i organizacjach do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2016 – 2020	Policja, PCPR, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, GKRPA, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, PIK
Rozwijanie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kierunku wsparcia cudzoziemców przebywających na terenie powiatu	Liczba instytucji współpracujących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla cudzoziemców przebywających na terenie powiatu	2016 – 2020	Policja, PCPR, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, GKRPA, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe

Cel szczegółowy 2: Profesjonalizacja kadry działającej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Wskaźniki	Termin	Realizatorzy i partnerzy
Kształcenie kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu, w szczególności poprzez realizację interdyscyplinarnych szkoleń	Liczba szkoleń Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2016 – 2020 2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, GKRPA, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe
Wprowadzenie superwizji w zespołach interdyscyplinarnych	Liczba superwizji w zespołach interdyscyplinarnych Liczba zespołów interdyscyplinarnych poddanych superwizji	2017 – 2020 2017 – 2020	ZI, PCPR, OPS

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępu do informacji, edukacji oraz wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie.

Działania	Wskaźniki	Termin	Realizatorzy i partnerzy
Opracowanie i aktualizacja informatora nt. postępowania w sytuacji bezpośredniego zetknięcia się z sytuacją przemocową, wyjaśniającego rolę poszczególnych instytucji	Aktualny informator	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, GKRPA, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe

Organizowanie i udział w lokalnych, wojewódzkich i ogólnopolskich kampaniach społecznych	Liczba kampanii	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe
Organizowanie na terenie powiatu warsztatów doskonalących umiejętności wychowawcze	Liczba warsztatów Liczba osób uczestniczących w warsztatach	2016 – 2020 2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Służba kuratorska, NGO, placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe
Realizacja inicjatyw w zakresie przeciwdziałania przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej wobec osób starszych i z niepełnosprawnością	Liczba inicjatyw	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla rodzin, w tym osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.			
Działania	Wskaźniki	Termin	Realizatorzy i partnerzy
Zwiększenie i upowszechnienie dostępności do specjalistów, w tym z zakresu psychologii, prawa, przemocy seksualnej, uzależnień	Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe
Zwiększenie i upowszechnianie dostępności programów korekcyjno – edukacyjnych w środowisku lokalnym dla sprawców przemocy	Liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym Liczba miejscowości w których realizowane są programy	2016 – 2020 2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, GKRPA, Sąd, Służba kuratorska, ZI, NGO
Zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia uwzględniającego potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnością	Liczba osób starszych i z niepełnosprawnością korzystających ze specjalistycznego wsparcia	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe
Zwiększenie dostępności punktu interwencji kryzysowej w powiecie	Punkt umiejscowiony w dobrze skomunikowanej miejscowości, umożliwiającej aktywność społeczną, zawodową i edukacyjną osób korzystających z usług PIK	2017	PCPR, Starostwo Powiatowe, PIK, NGO

Realizacja warsztatów umiejętności społecznych, w tym wychowawczych	Liczba warsztatów Liczba osób uczestniczących w warsztatach	2016 – 2020 2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, Służba kuratorska, NGO, placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe
Interdyscyplinarna praca specjalistów wspierająca rodzinę doświadczającą przemocy	Liczba planów pracy z rodziną realizowanych wspólnie przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2018 - 2020	PCPR, OPS, Służba kuratorska, ZI, NGO, placówki oświatowe
Zwiększenie wsparcia skierowanego do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba osób objętych wsparciem Liczba inicjatyw na rzecz dzieci i młodzieży	2016 – 2020	Policja, PCPR, Starostwo Powiatowe, OPS, GKRPA, Sąd, Służba kuratorska, ZI, Straż Miejska, ochrona zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PIK, Kościoły i związki wyznaniowe

Monitoring

Monitoring prowadzony będzie przez Zespół Monitorujący powołany przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie.

Zaplanowano dwa etapy:

Etap I monitoringu:

Raport monitorujący za lata 2016 – 2018 sporządzony do końca pierwszego kwartału 2019 roku

Etap II monitoringu:

Raport monitorujący za lata 2019 – 2020 sporządzony do końca pierwszego kwartału 2021 roku

Raport końcowy stanowić będzie podstawę do opracowania programu na kolejne lata.

Finansowanie

Podstawowym źródłem finansowania są coroczne budżety podmiotów wskazanych jako realizatorzy, a także budżety partnerów. Część działań wyszczególnionych w programie wykonywana będzie przez realizatorów w ramach zadań własnych wynikających z obowiązujących przepisów prawnych.

Istotnym źródłem finansowania wspierającym działania zaplanowane w programie będą zewnętrzne środki finansowe pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020 oraz ze środków ministerialnych, pozyskiwane w miarę ogłaszanych konkursów.

Słowniczek

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

NGO – organizacje pozarządowe

OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie

PIK – Punkt Interwencji Kryzysowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny